

СУТНІСТЬ ТА ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА РІВНІ ПІДПРИЄМСТВ

студент Хребтова І.В.

Система ринкових відносин об'єктивно зумовлює існування ризику в усіх сферах господарської діяльності. Ринкове середовище вносить в діяльність підприємств елементи невизначеності і поширює «асортимент» ризикових ситуацій. Ризикові ситуації формують умови для існування і реалізації економічного ризику, з яким в процесі своєї діяльності зіштовхуються практично усі підприємства. Тобто за цих умов посилюється вплив ризиків на ефективність діяльності будь-якого підприємства, і тому отримання прибутку стає залежним від ризику. Ризик і прибуток являють собою дві взаємопов'язані і взаємообумовлені фінансові категорії. Звичайно, можна уникнути ризику або просто відмовитись від заходу, пов'язаного з ризиком, однак для підприємства уникнення ризику часто означає відмову від можливого прибутку.

На будь-якому етапі розвитку компанії вміння виявляти ризики та управляти ними є невід'ємним елементом успіху. Компаніям, які претендують на лідерство на ринку, не слід уникати ризиків – їм потрібно взяти ці ризики під контроль і скористатися можливими перевагами. Тому на сьогодні складно уявити собі сучасне велике підприємство, що не приділяє значної уваги проблематиці ефективного управління економічними ризиками.

Складність врахування потенційних ризиків в підприємницькій діяльності пов'язана перш за все з їх багатоаспектністю, залежністю від умов, що часто змінюються, і багатьма іншими чинниками. Щоб вижити в цих складних умовах, підприємствам необхідно приймати нетрадиційні та сміливі рішення.

Сучасний економічний словник визначає ризик як «небезпеку виникнення непередбачених втрат очікуваного прибутку, доходу або майна, грошових коштів у зв'язку з випадковими змінами умов економічної діяльності, несприятливими обставинами.»

Так як управління ризиком в підприємницькій діяльності стає все більш важливим, тому в практичній площині цей вид економічної діяльності відокремився в окремий науково-практичний напрям – ризик-менеджмент.

Організація ризик-менеджменту являє собою систему заходів, спрямованих на раціональне поєднання всіх його елементів в єдиній технології процесу управління ризиком.

Під управлінням ризиками розуміється сукупність методів, прийомів і заходів, що дозволяють певною мірою прогнозувати реалізацію ризикових подій та приймати заходи щодо їх попередження або зниження негативних наслідків реалізації. Управління ризиками є складовою загальної системи управління фінансовою безпекою підприємства.

Послідовність реалізації процесу управління ризиками має включати: ідентифікацію ризиків; визначення кількості ризиків та ступеня їх важкості; пошук методів обробки ризиків; зниження ризиків та оцінку їх наслідків у процесі прийняття рішення.

Система впливу на ризики передбачає використання таких основних методів: попередження ризику; уникнення ризиків або відмова від них; прийняття ступеня ризику; самострахування; страхування ризику; встановлення лімітів; диверсифікація; створення резервів і запасів; отримання додаткової інформації.

Тобто управління ризиками може і має бути систематичною і комплексною діяльністю.

Оскільки кожне підприємство по-своєму унікальне, орієнтоване на власну ринкову нішу, то створення універсальної методики управління ризиками неможливе. Тому для кожного сучасного підприємства проблема створення ефективної стратегії управління ризиками є актуальною темою сьогодення і потребує концептуального вирішення.

Науковий керівник Карпіщенко О.І.